

PATRIMONI

El conjunt rupestre del Mas de Barberans estaria connectat amb el de Valltorta

El nou conjunt rupestre descobert al Mas de Barberans estaria directament connectat amb les pintures de Valltorta, a Tírig (Castelló). Segons els arqueòlegs, "l'estil, les formes i les característiques" de les pintures del Mas "marquen una connexió entre els dos territoris" i indicaria que els individus que van fer aquestes pintures es movien entre els dos territoris. Un fet important i destacable, segons els experts. Els arqueòlegs han destacat també "l'espectacularitat" del conjunt rupestre del Mas, que presenta una escena central amb més d'una vintena d'arquers a la carrera.

Tortosa L. Bertomeu

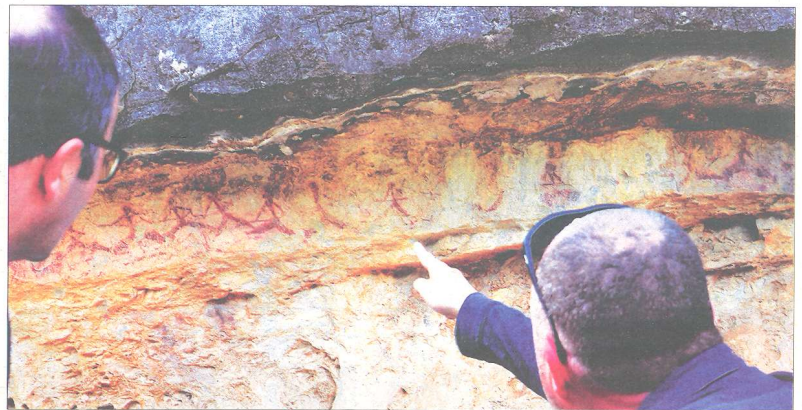
Els serveis d'Arqueologia de la Generalitat i els serveis territorials de Cultura a les Terres de l'Ebre han presentat el nou conjunt rupestre localitzat al Mas de Barberans, a la zona del Cocó de la Gralla, al Parc Natural dels Ports. Els arqueòlegs han destacat "l'espectacularitat" del conjunt, ja que el panell ocupa una franja de prop de tres metres i presenta un bon estat de conservació.

L'escena principal està formada per més d'una vintena d'arquers a la carrera, tots en filera i en un mateix sentit, cap a l'esquerra. Segons el cap de la secció d'Informació i Estudis del Servei d'Arqueologia i Paleontologia, Josep Castells "la disposició dels arquers, l'estil i les característiques ens intenten explicar alguna cosa que ara ens és complicat d'entendre". Els tècnics creuen que probablement es vol representar una escena de caça o un ritual, però "és de difícil interpretació perquè ens falta informació", ha reiterat Castells. Aquesta escena principal estaria relacionada amb dos de laterals, situades a dreta i esquerra de la principal, i que presenten un estat de conservació més precari amb pèrdues de pigment important. Una de les singularitats de les figures localitzades al Cocó de la Gralla és que es tracta de "dibuixos molt ben fets i polits", ja que es pot distingir com les figures humanes porten ornaments: braçalets, plomes, protectors a les cames i van tots armats amb arcs, dibuixats amb molta "precisió". En total s'ha comptabilitzat 69 figures, 27 arquers i figures humanes i diferents animals com cabres, senglars o cabretes més menudes. A més d'aquesta escena central hi ha dos conjunts de figures a dalt i a baix del conjunt. Els experts han determinat, per tant, que s'haurien pintat en dos èpoques diferents.

CONNEXIÓ AMB VALLTORTA El conjunt rupestre del Cocó de la Gralla és d'estil llevantí i té uns 8.000 anys d'antiguitat. "És el conjunt rupestre més important localitzat als Ports i el fet que siga d'estil llevantí ens enllaça directament amb les pintures de Valltorta (Tírig, Alt Maestrat)", ha explicat Castells. "Fins ara, aquí no teníem pintures documentades amb aquesta intensitat i això és molt important, ja que ens marca la connexió entre els dos territoris". Segons els arqueòlegs, l'escena central és del mateix estil que el de Valltorta, fet que demostraria que els habitants de la zona es desplaçarien d'un lloc a l'altre. "L'estil i les formes són iguals que les documentades a Tírig, a Valltorta. Demostra que hi ha un patrimoni en comú i la connexió entre els dos territoris", ha conclòs Castells. Els arqueòlegs han explicat que l'escena principal coincideix amb l'estil de Valltorta, mentre que les figures pintades a sota i al sostre "serien coetànies amb les d'Ulldecona".

TREBALLS DE DOCUMENTACIÓ I CONSERVACIÓ El servei d'arqueologia de la Generalitat han trigat dos anys a dur a terme els treballs d'iden-

A dalt, reproducció de les pintures localitzades al Mas de Barberans a mida real. A sota, imatge de les pintures a l'abric del Cocó de la Gralla on van ser pintades fa 8.000 anys / NÚRIA CARO

tificació, documentació i conservació del conjunt rupestre, que fou descobert per Domingo Ribes de Santa Bàrbara fa més de 10 anys. Amb tot, no fou comunicat al departament de Cultura fins fa dos anys. Entre els treballs de conservació que s'han fet destaquen actuacions per consolidar l'abric, netejar-lo de vegetació i reparar esquerdes. A més, s'ha fet una intervenció per recuperar el color de les figures, la qual cosa permet que ara es puguin veure i identificar molt

millor. A més, s'ha dut a terme un tancament de la zona per evitar que puguin ser malmeses.

L'alcalde del Mas de Barberans ha destacat el fet que s'haja hagut de treballar amb discreció per "garantir la preservació de l'espai". El director dels serveis territorials de Cultura, Ferran Bladé, ha destacat que la localització de les noves pintures és "una troballa importantíssima per al patrimoni cultural i arqueològic del nostre país" i ha explicat que el

conjunt ja és visitable. S'hi ha instal·lat uns panells interpretatius i senyalització i està previst que tant el Parc Natural dels Ports com el Museu de la Pauma del Mas en puguin oferir visites guiades ben aviat.

El conjunt del Cocó de la Gralla del Mas de Barberans és el primer conjunt localitzat a la part catalana del Massís del Port. A la zona de la Tinença (Castelló) hi ha localitzades unes pintures d'art llevantí a la cova dels Rosegadors. ■